

ORIGINAL ARTICLE

Investigating Factor V Leiden and Prothrombin G20210A Gene Mutation in Relation with Acute Myocardial Infarction

Seyyed Mohammad Javad Hashemi Petroudi¹,
Ghasem Janbabai²,
Seyyed Mohammad Bagher Hashemi Soteh³,
Ramin Shekarriz²,
Mohammad Reza Mahdavi⁴,
Ali Ghaemian⁵, Nosrat Amini⁶

¹ Resident in Internal Medicine, Student Research Committee, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² Assistant Professor, Cancer Research Center, Department of Internal Medicine, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

³ Associate Professor, Immunogenetics Research Center, Department of Biochemistry and Genetics, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

⁴ Assistant Professor, Thalassemia Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

⁵ Assistant Professor, Department of Cardiology, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

⁶ BSc in Nursing, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received March 1, 2014 ; Accepted September 24, 2014)

Abstract

Background and purpose: Beside the environmental determinants there are major genetic factors that could cause Myocardial Infarction (MI). The aim of this study was to clarify the relationship between factor V Leiden and prothrombin G20210A with acute MI in patients younger than 50 years of age.

Materials and methods: In this case-control study we recruited 101 MI patients and 101 healthy individuals in Fatemeh Zahra Hospital, affiliated to Mazandaran University of Medical Sciences. Demographic information and risk factors including age, past history of MI, diabetes mellitus, hypertension, dyslipidemia, and smoking were recorded. Genes of factor V Leiden and prothrombin G20210A were analyzed using PCR-RFLP method.

Results: Among all subjects, 191 (94.55%) had no factor V Leiden gene, 10 (4.95 %) were heterozygous, and one (0.49%) was homozygous. In case group, and control group there were seven (6.9%) and three (2.97%) heterozygous for factor V Leiden, respectively ($P= 0.27$). There was no mutation of prothrombin G20210A gene in 197 (97.5%) individuals and only five (2.5%) were heterozygous. There was no statistically significant difference between the two groups ($P= 0.17$).

Conclusion: The prevalence of factor V Leiden and prothrombin G20210A gene mutation, in patients was not significantly different from that of the normal individuals. However, further studies are recommended in this age group to investigate these factors.

Keywords: Myocardial infarction, factor V Leiden, prothrombin G20210A

J Mazandaran Univ Med Sci 2014; 24(117): 21-28 (Persian).

بررسی ارتباط فاکتور V لیدن و جهش ژن پروتروموبین با سکته قلبی حاد

سید محمد جواد هاشمی پطروودی^۱

قاسم جان بابایی^۲

سید محمد باقر هاشمی سوته^۳

رامین شکرریز^۴

محمد رضا مهدوی^۵

علی قائمیان^۶

نصرت امینی^۷

چکیده

سابقه و هدف: سکته قلبی در افراد جوان پدیده شایعی نیست، اما به علت میزان بالای مرگ و میر ناشی از آن، مسائل روحی و روانی و اقتصادی زیادی همراه دارد. در این مطالعه ارتباط میان فاکتورهای ژنتیکی و غیر ژنتیکی با سکته قلبی حاد در افراد کمتر از ۵۰ سال مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روش‌ها: مطالعه‌ی حاضراز نوع مورد- شاهدی بود که روی ۱۰۱ بیمار کمتر از ۵۰ سال با تشخیص سکته قلبی مراجعه کننده به بیمارستان حضرت فاطمه‌الزهرا (س) ساری و ۱۰۱ فرد به عنوان شاهد انجام گرفت. اطلاعات دموگرافیک و عوامل خطر ثبت شد و ژنهای فاکتور V لیدن و پروتروموبین هر یک از بیماران و گروه شاهد با روش RFLP-PCR مورد بررسی مولکولی قرار گرفت.

یافته‌ها: ژن فاکتور V لیدن در ۱۹۱ نفر (۴۵/۵۵ درصد) نرمال، در ۱۰۱ مورد هتروزیگوت (۴۹/۹۴ درصد) و در یک مورد نیز هوموزیگوت (۰/۰ درصد) گزارش شده بود. در گروه مورد ۷ (۶/۹ درصد) و در گروه شاهد ۳ (یمار ۲/۹۷ درصد) از نظر فاکتور V لیدن هتروزیگوت بودند ($p=0/27$). جهش ژن پروتروموبین G20210A نیز در ۱۹۷ (۹۷/۵ درصد) از افراد مورد بررسی نرمال و تنها در ۵ نفر (۲/۵ درصد) هتروزیگوت گزارش شده بود که بین دو گروه اختلاف آماری معناداری مشاهده نشد ($p=0/17$).

استنتاج: شیوع دو فاکتور ژنتیکی (فاکتور V لیدن و پروتروموبین G20210A) در این افراد نسبت به افراد نرمال اختلاف معنی‌داری نداشت. مطالعات بیشتر جهت لزوم بررسی این فاکتورها در این گروه سنی توصیه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: سکته قلبی، فاکتور V لیدن، پروتروموبین G20210A

مقدمه

سکته قلبی یکی از شایع‌ترین علت مرگ در کشورهای در حال توسعه و کشورهای توسعه یافته است (۱). بیماری‌های قلبی عروقی سریع و ناگهانی بروز کرده و یکی از عوامل ترین مشکلات بهداشتی کشورهای در

۱) این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی شماره ۵۵-۹۲ است که توسط معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی مازندران تامین شده است.

مولف مسئول: قاسم جان بابایی - ساری - سه راه جوپیار - ستاد مرکزی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۱. دستیار داخلي، كميته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. استادیار، مرکز تحقیقات سرطان، گروه داخلي، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۳. دانشیار، مرکز تحقیقات ایمنی‌زنیک، گروه بیوشیمی و ژنتیک، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۴. استادیار، مرکز تحقیقات تالاسمی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۵. استادیار، گروه قلب و عروق، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۶. کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۷) تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۲/۱۰ تاریخ تصویب: ۱۳۹۳/۷/۲ تاریخ ارجاع چهت اصلاحات: ۱۳۹۳/۵/۵

بیمار کمتر از ۵۰ سال بستری شده در بیمارستان فاطمه زهرا (س) ساری صورت گرفت. تعداد نمونه‌ها براساس تحقیق Hobikoglu و همکاران^(۸) در ترکیه و با توجه به شیوع فاکتور V لیدن در گروه بیماران و گروه کنترل (به ترتیب برابر ۲۳/۸ درصد و ۹ درصد) و خطا نوع اول ۱۰۰/۵ و توان مطالعه ۸۰ درصد برابر ۱۰۰ نفر در هر گروه محاسبه شد. تشخیص سکته قلبی توسط متخصص قلب و عروق و با توجه به تغییرات نواری قلب، افزایش سطح آنزیم و علائم بالینی برای بیماران اتخاذ شد. ۱۰۱ فرد سالم قادر سوابق و علایم بیماری ایسکمیک قلبی که از نظر سن (± 2 سال) و جنس با گروه مورد همسان‌سازی شده بودند، ضمن هماهنگی با آزمایشگاه تشخیص طبی فجر شهرستان ساری به عنوان گروه کنترل وارد مطالعه شدند. روش نمونه‌گیری بیماران به روش متوالی بوده و افراد حاضر در دو گروه بیمار و کنترل به ترتیب تاریخ مراجعه وارد مطالعه شدند.

DNA استخراج

از ورید ساعد تمامی بیماران و گروه شاهد ۵ تا ۱۰ سی سی خون محیطی در لوله‌های حاوی ضد انعقاد ریخته شد و تا زمان تخلیص DNA در دمای ۲۰-درجه نگهداری شد. سپس استخراج DNA به روش Nucleon BACCI ۷ لیدن و پروتروموین هر یک از بیماران و گروه شاهد ابتدا به روش PCR تکثیر شد و سپس با استفاده از آنزیم هضم مناسب (روش PCR-RFLP) در آزمایشگاه ژنتیک دانشکده پزشکی مورد بررسی مولکولی قرار گرفت. اطلاعات توالی پرایمرهای مورد استفاده در این تحقیق در جدول شماره ۱ نشان داده شده است. اندازه قطعه تکثیری در واکنش فاکتور V لیدن، ۲۵۰ جفت باز بوده که پس از هضم آنزیمی با آنزیم *Mnl*-I به قطعات ۱۶۰، ۱۶۰ و ۳۷ تبدیل گردید. همچنین ژن پروتروموین توسط پرایمرهای اختصاصی مطابق جدول شماره ۱ تکثیر شد. طول PCR آن ۳۴۵ جفت باز بود که پس از

حال توسعه مثل ایران است. این دسته بیماری‌ها با شیوع ۳۹ درصدی نخستین علت مرگ و میر در ایران محسوب می‌گردد و سالانه حدود ۱۳۸۰۰۰ مرگ وابسته به آن گزارش شده است^(۲). همچنین سکته قلبی یکی از مهم‌ترین علت‌های ناخوشی و ناتوانی در جمعیت ایرانی محسوب می‌شود^(۳،۱). تنها در آمریکا سالیانه نزدیک به ۴۵۰/۰۰۰ نفر سکته قلبی را در سال تجربه می‌کنند. در این میان مرگ و میر اولیه (طی ۳۰ روز) ناشی از سکته‌های قلبی حدود ۳۰ درصد است (حدود ۱۳۵/۰۰۰ نفر) که نیمی از این مرگ‌ها قبل از رسیدن به بیمارستان اتفاق می‌افتد^(۱،۳).

در ایجاد سکته قلبی فاکتورهای ارثی و محیطی نقش دارند. از ریسک فاکتورهای اثبات شده و گزارش شده این بیماری می‌توان به سیگار، میزان بالای کلسترول، قند بالا، و سطح بائین (HDL) اشاره کرد^(۴).

تروموبوفیلی اصطلاحی است که برای توصیف شرایطی به کار می‌رود که در آن افزایش استعداد لخته‌پذیری وجود دارد. این لخته‌پذیری می‌تواند مکرر و حتی طولانی شود^(۶،۵). افزایش ارثی سطح پروتئین‌های پروتروموبوفیل مانند فاکتور V لیدن، تغییر در ژن پروتروموین (G20210A) موجب افزایش احتمال تروموبوفیلی می‌شود^(۶،۵). فاکتور V لیدن شایع‌ترین ناهنجاری ارثی ایجاد‌کننده تروموبوفیلی می‌باشد. شیوع این ژن در جمعیت^(۳) ایالات ۵ درصد تخمین زده‌می‌شود. این جهش موجب کاهش فعالیت ضد انعقادی مقاومت به پروتئین (APCR: Activated Protein C- Resistance) C فعال می‌شود^(۷). در این مطالعه فراوانی فاکتور V لیدن، جهش در ژن پروتروموین (G20210A) و همچنین عواملی چون دیابت، دیس لیپیدمی، فشارخون، سیگار در بیماران مبتلا به سکته قلبی کمتر از ۵۰ سال مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روش‌ها

این مطالعه به صورت مورد-شاهدی روی ۱۰۱

بیماران برابر با $27/00 \pm 3/38$ (Median=27) و در گروه شاهد نیز برابر با $26/25 \pm 3/75$ (Median=26) بود که بین دو گروه اختلاف معناداری مشاهده نشد (جدول شماره ۲). در بررسی فاکتورهای غیر ژنتیکی افراد شرکت کننده در مطالعه ۵۵ بیمار حاضر در گروه مورد (۵۴/۴۵ درصد) سابقه مصرف سیگار را ذکر می کردند که ۴۱ بیمار (۴۱ درصد) در زمان مطالعه نیز سیگار مصرف می کردند. در گروه شاهد نیز ۶ بیمار مصرف سیگار را ذکر می کردند که در حال حاضر نیز آنرا مصرف می کردند. بین دو گروه در اعتیاد به سیگار اختلاف آماری معناداری وجود داشت ($p < 0.0001$) و مصرف سیگار در این بررسی با خطر $11/59$ برابر وقوع MI همراهی داشت ($p < 0.0001$ ، $OR: 11/59 / 9/5 CI: 4/62 - 4/95$) (جدول شماره ۳).

در بررسی بیماری زمینه ای؛ ۲۴ بیمار گروه مورد مبتلا به فشارخون بالا (۲۴/۵ درصد) بودند در حالی که تنها یک بیمار (۱ درصد) گروه شاهد فشارخون بالا داشت. بین دو گروه اختلاف آماری معناداری وجود داشت ($p < 0.0001$).

در گروه شاهد ۷ نفر (۶/۹ درصد) و ۳۷ بیمار حاضر در گروه مورد (۴۱/۱ درصد) مبتلا به اختلال پروفایل چربی خون (DLP) بودند. بین دو گروه اختلاف آماری معناداری وجود داشت ($p < 0.0001$). در بررسی پروفایل چربی خون افراد مورد بررسی، بین کلسترول، تری گلیسرید و LDL افراد حاضر در دو گروه اختلاف آماری معناداری

هضم آنزیمی با آنزیم HindIII به قطعات ۳۲۲، ۲۳ تقسیم گردید^(۸). تست های آزمایشگاهی قند خون ناشتا، کلسترول و تری گلیسرید روی نمونه خونی تمامی بیماران و گروه شاهد انجام شد.

تجزیه و تحلیل داده ها

پس از جمع آوری داده ها، با استفاده از نرم افزار SPSS ویرایش ۱۶ آنالیز شد. از آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار با متغیرهای عددی و فروانی نسبی برای متغیرهای کیفی) و تست های t-test و Chi-square (Fisher's Exact) Test گروه استفاده شد. سطح معنی داری 0.05 در نظر گرفته شد. با استفاده از رگرسیون لجستیک مقدار Odds Ratio به همراه فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای هر یک از عوامل خطر و متغیرهای مورد بررسی محاسبه شد.

یافته ها

۲۰۲ نفر در مطالعه حاضر شرکت کردن (۱۰۱ نفر در گروه شاهد و ۱۰۱ نفر در گروه مورد) درصد از این افراد را مردان تشکیل می دادند، میانگین سنی بیماران حاضر در گروه مورد برابر $43/34 \pm 5/27$ و در گروه شاهد برابر $43/21 \pm 4/80$ سال بود (Median=44). جوانترین و مسن ترین فرد این گروه نیز به ترتیب و ۳۰ و ۵۳ سال سن داشتند. بین جنسیت و سن در دو گروه اختلاف آماری معناداری دیده نشد. میانگین BMI در

جدول شماره ۱: پرایمرهای اختصاصی فاکتور ۷^a لیدن و ژن پروتروموین^b

پرایمر برگشت	پرایمر رفت	ژن
AATGTTATCACACTGGTGCATA	CCATACTACAGTGACGTGGA	فاکتور ۷ ^a لیدن
ATA GCA CTG GGA GCA TTG AAG C	TCT AGA AAC AGT TGC CTG GC	پروتروموین

جدول شماره ۳: بررسی عوامل خطر در افراد شرکت کننده در مطالعه

Odds Ratio (۹۵% CI)	سطح معنی داری	گروه شاهد	گروه مورد	تعادل (درصد)
$(29/0 - 34/6) / 11/6$	$p < 0.0001$	(۵/۴)۶	(۲۲/۳)۴	سابقه مصرف سیگار
$(11/4 - 16/2) / 14/9$	$p < 0.0001$	(۷/۹)۸	(۲۹/۸)۳۰	دیابت
$(24/5 - 26/4) / 22/4$	$p < 0.0001$	(۱)۱	(۲۴/۵)۲۴	فشارخون
$(22/5 - 26/9) / 9/4$	$p < 0.0001$	(۶/۹)۷	(۴)۲۷	اختلال پروفایل چربی

جدول شماره ۲: خصوصیات دموگرافیک افراد شرکت کننده در مطالعه

جهنیت مرد	سطح معنی داری	گروه شاهد	گروه مورد
$p = 0.547$		(۸/۶)۱۸	(۸/۷)۱۸
$p = 0.506$		$43/21 \pm 4/80$	$43/34 \pm 5/27$
$p = 0.547$		$26/25 \pm 3/75$	$27/00 \pm 3/38$

^a میانگین سال ^b انحراف از معیار

^a میانگین سال ^b انحراف از معیار

در افراد جوان امری مهم به شمار می‌رود^(۹). در بررسی علت ایجاد سکته قلبی می‌توان به عوامل محیطی همچون مصرف سیگار، اختلال در سطح لیپیدهای موجود در خون، فشارخون، چاقی و دیابت اشاره کرد^(۱۰، ۱۱). از عوامل دیگر، بیماری‌های مادرزادی قلب و عوامل ژنتیکی است. اختلالات مادرزادی ممکن است اولین ظاهر خود را به صورت سکته قلبی نمایان کند و عوامل ژنتیکی مانند افزایش سطح انعقادی خون به دلیل تغییرات در ژن‌های سازنده فاکتورهای انعقادی می‌باشد^(۱۲، ۹). در مطالعه حاضر شیوع موتاسیون در فاکتور لیدن در افراد سالم ۲/۹۷ درصد بوده است اما در مطالعه‌ی زینلی که در افراد سالم ساکن تهران صورت گرفت، شیوع موتاسیون فاکتور لیدن ۵/۵ درصد بوده است^(۱۳). این تفاوت می‌تواند بیان کننده شیوع کمتر این اختلال در افراد ساکن شمال کشور باشد که جهت پاسخ دادن به این سوال طراحی مطالعه‌ای با نمونه‌ی بیشتر توصیه می‌گردد. در بررسی پروتروومین، بین دو گروه اختلاف آماری معناداری وجود نداشت^(p=۰/۱۷). murat Celik در مطالعه خود گزارش کردند که پروتروومین G20210A و فاکتور V لیدن در بیماران جوان مبتلا به بیماری‌های عروق کرونر افزایش نداشته است که با مطالعه حاضر همخوانی دارد^(۱۴). همچنین در مطالعه دیگری که توسط Sastry و همکارانش روی بیماران کانادایی و انگلیسی انجام شد نیز نتایج مشابهی یافت شد^(۱۵). در مطالعه حاضر مشخص گشت که وجود موتاسیون در فاکتور لیدن شناس ابتلا به بیماری قلبی را در افراد جوان ۲/۳۳ برابر افزایش می‌دهد. در مطالعه Rosendaal و همکارانش روی بیماران زن اهل ایالت غربی واشنگتن ارتباط میان فاکتور V لیدن و سکته قلبی حاد مورد بررسی قرار گرفت. خطر نسبی آن برای سکته قلبی ۲/۴ برآورد شد^(۱۶) که میزان خطر به دست آمده با مطالعه حاضریکسان است. همچنین در مطالعه Hobikoglu که روی بیماران ترک انجام شد خطر نسبی فاکتور لیدن برای سکته قلبی ۳/۱ بوده است^(۱۷).

وجود نداشت. اما بررسی HDL افراد حاضر در دو گروه نشان داد که میانگین HDL افراد حاضر در گروه مورد و (Median=۳۹) ۴۲/۴۱±۱۹/۸۶ mg/dl شاهد به ترتیب برابر (p<0/۰۰۰۱). از دو گروه اختلاف آماری معناداری وجود داشت^(۱).

از کل افراد مورد بررسی، فاکتور V-لیدن در ۱۹۱ نفر (۹۴/۵۵ درصد) نرمال، در ۱۰ مورد هتروزیگوت (۰/۹۵ درصد) و در یک مورد نیز هموزیگوت (۶/۹ درصد) گزارش شده بود. در گروه مورد ۷ بیمار (۲/۹۷ درصد) از نظر فاکتور V-لیدن هتروزیگوت بودند. همچنین تنها فردی که فاکتور V-لیدن هموزیگوت داشت در گروه شاهد قرار داشت. بین دو گروه اختلاف آماری معناداری وجود نداشت (p=۰/۲۷). همه ۱۰ بیماری که فاکتور لیدن هتروزیگوت داشتند، مرد بودند. مردان مبتلا به سکته قلبی ۲/۴۳ برابر شناس بیشتری برای حمل زن فاکتور V-لیدن داشتند که البته از نظر آماری معنادار نبود (OR: ۲/۴۳، p=۰/۶۸، ۹/۶۱ CI: ۰/۶۱-۹/۶۸). به طور کلی مردان شناس بیشتری (۱/۵۳) برابر حامل فاکتور V-لیدن داشتند (p=۰/۶۸، ۱۲/۶۰ CI: ۰/۱۸-۱۲/۶۰)، (OR: ۱/۵۳).

پروتروومین نیز در ۱۹۷ نفر (۹۷/۵ درصد) از افراد مورد بررسی نرمال و تنها در ۵ نفر (۲/۵ درصد) هتروزیگوت گزارش شده بود. از این ۵ مورد هتروزیگوت، ۴ مورد در گروه شاهد و تنها یک مورد در گروه مورد قرار داشت. بین دو گروه اختلاف آماری معناداری وجود نداشت (p=۰/۱۷).

بحث

اگرچه سکته قلبی در افراد جوان پدیده شایعی نمی‌باشد و تنها ۴ تا ۱۰ درصد از کل سکته‌های قلبی را تشکیل می‌دهد اما با توجه به میزان بالای مرگ و میر، مسائل روحی و روانی و اقتصادی که برای بیمار و خانواده او به همراه دارد بررسی علت ایجاد این پدیده

تعداد افراد مبتلا به دیابت در دو گروه اختلاف آماری معناداری داشت ($p < 0.001$). نتایج حاصل با توجه به ماهیت بیماری دیابت، که موجب تغییر متabolism چربی و قندها می‌شود و احتمال ابتلا به اترواسکلروز را افزایش می‌دهد، قابل توجیه است (۲۴). در مطالعه Chun Pong Wong در کشور سنگاپور که ۳۳۳ فرد مبتلا به سکته قلبی مورد بررسی قرار گرفتند، دیابت در ۱۶/۵ درصد افراد مبتلا مشاهده شد (۲۵) و در مطالعه‌ی دیگری که در کشور آلمان صورت گرفته است تنها ۱۰ درصد این بیماران به دیابت مبتلا بوده‌اند (۲۶). با کنترل میزان قند خون در بیماران دیابتی می‌توان پیشرفت این بیماری را کنده نمود و از عارضه‌دار شدن آن جلوگیری کرد.

تعداد افراد مبتلا به فشارخون نیز بین دو گروه متفاوت بود ($p < 0.001$). نتایج حاصل از این مطالعه در گروه مورد با مطالعات دیگر مشابه است (۲۷، ۲۵). فشارخون بالا موجب آسیب عروق و تسریع روند آترواسکلروز می‌گردد و می‌توان با کنترل فشارخون از این فرایند پیشگیری نمود و میزان مرگ و میر را کاهش داد (۲۸). نتایج این تحقیق به طور کلی نشان می‌دهد که فاکتورهایی همچون سیگار، دیس لیپیدمی، فشارخون و بیماری دیابت احتمال ابتلا به بیماری‌های قلبی را افزاد زیر ۵۰ سال حاضر در این مطالعه افزایش می‌دهد. اما بررسی دو فاکتور ژنتیکی پرتوژنیک و فاکتور ۷ لیدن نشان داد که احتمال بروز سکته قلبی در افراد با اختلال در این فاکتورها همراهی ندارد.

صرف سیگار شایعترین عامل خطر در بالغین جوان مبتلا به سکته قلبی می‌باشد (۹) در مطالعه حاضر بین دو گروه در اعتیاد به سیگار اختلاف آماری معناداری وجود داشت ($p = 0.001$). در این مطالعه مصرف سیگار با ریسک ۷/۱۱ برابری وقوع MI در افراد زیر ۵۰ سال همراهی داشت. در مطالعه سزاوار و همکارانش نیز اصلی‌ترین عامل خطر برای سکته قلبی مصرف سیگار بیان شد که با مطالعه حاضر هم خوانی دارد (۱۸) در مطالعه Doughty و همکارانش در دانشگاه میشیگان از سیگار به عنوان یکی از عوامل اصلی خطر نام برده شده است (۱۹).

میزان شیوع هایپرلیپیدمی در بالغین جوان مبتلا به سکته قلبی از ۱۲ تا ۸۹ درصد گزارش شده است (۲۰) از این میان افزایش سطح LDL و کلسترول بسیار مهم می‌باشد تا جایی که در مطالعه Cremer به عنوان اصلی‌ترین عامل پیش‌گویی کننده سکته قلبی نام برده شده است (۲۱). در مطالعه حاضر پروفایل چربی خون در دو گروه مورد و شاهد اختلاف معناداری داشت (۱). که با مطالعه Al-Khadra که در عربستان انجام شده است، مطابقت دارد (۲۲). در بررسی سطح کلسترول و تری‌گلیسیرید اختلاف آماری معناداری میان دو گروه مشاهده نشد اما در بررسی HDL اختلاف آماری معنادار مشاهده شد. در مطالعه Paul و همکارانش که با حضور ۱۴۹۱۶ مرد سالم انجام گرفت مشخص گشت که بین سطح HDL با احتمال بروز سکته قلبی در آینده رابطه معناداری وجود دارد (۲۳) و نتیجه با یافته‌های این بررسی همخوانی دارد.

References

- Lilly LS. Braunwald's heart disease: a textbook of cardiovascular medicine. 9th ed. Amsterdam: Elsevier Health Sciences; 2012.
- Naghavi M, Jafari N. Death profile in 29 Province of Iran in 2005. Tehran: Iranian Ministry of Health. Nashre Avig; 2007.
- Hatmi ZN, Tahvildari S, Gafarzadeh Motlag A, Kashani AS. Prevalence of coronary artery disease risk factors in Iran: a population based survey. BMC Cardiovasc Disord 2007; 7(1): 32.
- Rose G, Marmot MG. Social class and coronary heart disease. Br heart J 1981; 45(1): 13-19.

5. Crowther MA, Kelton JG. Congenital thrombophilic states associated with venous thrombosis: a qualitative overview and proposed classification system. *Ann Intern Med* 2003; 138(2): 128-134.
6. Middeldorp S, Levi M. Thrombophilia: an update. *Semin Thromb Hemost* 2007; 33(6): 563-572.
7. Dalen JE. Should patients with venous thromboembolism be screened for thrombophilia? *Am J Med* 2008; 121(6): 458-463.
8. Hashami Soteh MB, Aliasgharian A, Jalali H, Nejati Fard SN, Kosarian M, Karami H. Frequency of Factor V Leiden, Prothrombin G20210 and C667T Mutations in Methylenetetrahydrofolate Reductase in Patients with Beta and Intermediate Thalassemia Compared with Normal Subjects in Northern Iran. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2011; 21(81): 2-9.
9. Eged M, Viswanathan G, Davis G. Myocardial infarction in young adults. *Postgrad Med J* 2005; 81(962): 741-745.
10. Zimmerman FH, Cameron A, Fisher LD, NG G. Myocardial infarction in young adults: angiographic characterization, risk factors and prognosis (Coronary Artery Surgery Study Registry). *J Am Coll Cardiol* 1995; 26(3): 654-661.
11. Mukherjee D, Hsu A, Moliterno DJ, Lincoff AM, Goormastic M, Topol EJ. Risk factors for premature coronary artery disease and determinants of adverse outcomes after revascularization in patients \leq 40 years old. *The American Journal of Cardiology* 2003; 92(12): 1465-1267.
12. Osula S, Bell G, Hornung R. Acute myocardial infarction in young adults: causes and management. *Postgrad Med J* 2002; 78(915): 27-30.
13. Zeinali S, Duca F, Zarbakhsh B, Tagliabue L, Mannucci PM. Thrombophilic mutations in Iran. *Thrombosis and Haemostasis* 2000; 83(2): 351-352.
14. Celik M, Altintas A, Celik Y, Karabulut A, Ayyildiz O. Thrombophilia in young patients with acute myocardial infarction. *Saudi Med J* 2008; 29(1): 48-54.
15. Sastry S, Riding G, Morris J, Taberner D, Cherry N, Heagerty A, et al. Young Adult Myocardial Infarction and Ischemic Stroke: the role of paradoxical embolism and thrombophilia (The YAMIS Study). *J Am Coll Cardiol* 2006; 48(4): 686-691.
16. Rosendaal FR, Siscovick DS, Schwartz SM, Beverly RK, Psaty BM, Longstreth WT, et al. Factor V Leiden (resistance to activated protein C) increases the risk of myocardial infarction in young women. *Blood* 1997; 89(8): 2817-2821.
17. Hobikoglu GF, Akyuz U, Akyuz F, Ozer O, GüNEY D, Narin A, et al. Factor V leiden is a risk factor for myocardial infarction in young Turkish men. *Acta Cardiol* 2004; 59(6): 594-597.
18. Sezavar SH, amini SAni N, alavizadeh SA. Risk factors for myocardial infarction in young adults: a case-control study. *J Ardabil Univ Med Sci* 2004; 4(13): 1-5.
19. Doughty M, Mehta R, Bruckman D, Das S, Karavite D, Tsai T, et al. Acute myocardial infarction in the young—The University of Michigan experience. *Am Heart J* 2002; 143(1): 56-62.
20. Choudhury L, Marsh JD. Myocardial infarction in young patients. *Am J Med* 1999; 107(3): 254-261.

-
21. Cremer P, Nagel D, Mann H, Labrot B, Müller-Berninger R, Elster H, et al. Ten-year follow-up results from the Goettingen Risk, Incidence and Prevalence Study (GRIPS). I. Risk factors for myocardial infarction in a cohort of 5790 men. *Atherosclerosis* 1997; 129(2): 221-230.
 22. Al-Khadra AH. Clinical profile of young patients with acute myocardial infarction in Saudi Arabia. *Int J Cardiol* 2003; 91(1): 9-13.
 23. Ridker PM, Glynn RJ, Hennekens CH. C-reactive protein adds to the predictive value of total and HDL cholesterol in determining risk of first myocardial infarction. *Circulation* 1998; 97(20): 2007-2011.
 24. Beckman JA, Creager MA, Libby P. Diabetes and atherosclerosis: epidemiology, pathophysiology, and management. *JAMA* 2002; 287(19): 2570-2581.
 25. Wong CP, Loh SY, Loh KK, Ong PJL, Foo D, Ho HH. Acute myocardial infarction: Clinical features and outcomes in young adults in Singapore. *World J cardiol* 2012; 4(6): 206-210.
 26. Hoit BD, Gilpin E, Henning H, Maisel AA, Dittrich H, Carlisle J, et al. Myocardial infarction in young patients: an analysis by age subsets. *Circulation* 1986; 74(4): 712-721.
 27. Kanitz MG, Giovannucci SJ, Jones JS, Mott M. Myocardial infarction in young adults: risk factors and clinical features. *J Emerg Med* 1996; 14(2): 139-145.
 28. Lewington S, Clarke R, Qizilbash N, Peto R, Collins R. Age-specific relevance of usual blood pressure to vascular mortality: a meta-analysis of individual data for one million adults in 61 prospective studies. *Lancet* 2002; 360(9349): 1903-1913.